

10 Μαρτίου 2011

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΝΕΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ «ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ» ΤΩΝ
ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

A. Η ΕΡΕΥΝΑ

Με δεδομένες τις πρόσφατες εξελίξεις στην ελληνική οικονομία, πριν από έξι μήνες η ΕΣΕΕ ξεκίνησε τη συστηματική καταγραφή των κλειστών επιχειρήσεων - λουκέτα- εντός των πόλεων. Η καταγραφή θα πραγματοποιείται σε εξαμηνιαία βάση και στη συνέχεια τα στοιχεία θα αποτυπώνονται ψηφιακά (Γεωβάση). Η παρούσα έρευνα αποτελεί τη δεύτερη φάση της έρευνας που είχε ξεκινήσει η ΕΣΕΕ τον Αύγουστο του 2010 η οποία επιχειρεί να καταγράψει την «ανησυχητική» πορεία των «λουκέτων», όπως συνάγεται από το γενικότερο οικονομικό κλίμα. Το βασικό ερώτημα ήταν η καταγραφή μέσω επιτόπιας έρευνας των κλειστών επιχειρήσεων στους κυριότερους εμπορικούς δρόμους του Λεκανοπεδίου.

B. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία που επιλέχθηκε για την καταγραφή ήταν η επιτόπια παρατήρηση του ερευνητή στους εμπορικούς δρόμους του δείγματος. Συγκεκριμένα, ο ερευνητής προμηθευόμενος μια λίστα καταγραφής που περιελάμβανε κλειστά ερωτήματα (στήλες) συμπλήρωνε τα ζητούμενα με επιτόπιες επισκέψεις - (διαδρομές) στους τόπους που του ζητήθηκαν.

Περίοδος διεξαγωγής της έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα μεταξύ 25 Φεβρουαρίου - 7 Μαρτίου .

Γ. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Δείγμα

Οι περιοχές που επιλέχθηκαν να εξεταστούν είναι οι ακόλουθες:

- Κέντρο Αθήνας (Ερμού, Σταδίου, Πανεπιστημίου, Ακαδημίας, Πατησίων, Σόλωνος, Χαριλάου Τρικούπη, Θεμιστοκλέους, Εμ. Μπενάκη)
- Κολωνάκι
- Καλλιθέα
- Μαρούσι
- Ν. Ιωνία
- Κηφισιά
- Χαλάνδρι
- Πειραιάς

Από τις προαναφερθείσες περιοχές επιλέχθηκαν οι σημαντικότεροι εμπορικοί δρόμοι.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Τα αποτελέσματα της καταγραφής, σε συνδυασμό με τα δευτερογενή στατιστικά στοιχεία και τη γενικότερη πορεία της αγοράς, καταδεικνύουν, τόσο την τάση που έχει διαμορφωθεί όσο και την κρισιμότητα της κατάστασης. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω καταγραφή δεν έχει ως στόχο να δώσει μια πλήρη ερμηνεία του φαινομένου των «λουκέτων», αφού αυτό μπορεί να οφείλεται και σε άλλους παράγοντες. Είναι όμως προφανές ότι η **μη αντικατάσταση** αυτών των επιχειρήσεων από άλλες, ιδίως σε περιοχές που θεωρούνται από τους σημαντικότερους εμπορικούς και όχι μόνο δρόμους της Αθήνας, υποδηλώνει την στασιμότητα της αγοράς και την έλλειψη ρευστότητας. Επιπλέον, όσο παραμένουν αναξιοποίητα ακίνητα επαγγελματικής στέγης υπάρχουν επιπτώσεις και στις υπόλοιπες επιχειρήσεις του εκάστοτε εμπορικού δρόμου. **Σε σύγκριση με τα αποτελέσματα του Αυγούστου, σε όλους ανεξαιρέτως τους εμπορικούς δρόμους η κατάσταση είναι κρισιμότερη αφού αυξάνονται οι «κενοί» επαγγελματικοί χώροι και τα «λουκέτα».**

Συμπεράσματα

Σε όλες τις περιοχές μπορούν να καταγραφούν μια σειρά από κοινά χαρακτηριστικά. Πρώτη βασική διαπίστωση είναι **ότι δεν κλείνουν μόνο τα μικρά μαγαζιά**. Σε πολλές περιπτώσεις υπάρχουν και μεγάλες επιχειρήσεις που διακόπτουν την δραστηριότητά τους. Επίσης, σε όλες τις περιπτώσεις καταγράφεται ως κοινό γνώρισμα **μια τοπική συγκέντρωση των κλειστών επιχειρήσεων**. Εκεί που κλείνει μια επιχείρηση κλείνουν και άλλες. Επιπλέον, οι στοές στο κέντρο της Αθήνας περιλαμβάνουν όχι μόνο κλειστές επιχειρήσεις αλλά επαγγελματικούς χώρους, οι οποίοι παραμένουν αναξιοποίητοι για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

- Η κατάσταση του κέντρου της Αθήνας εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα κρίσιμη, αφού το ποσοστό των κλειστών επιχειρήσεων αυξήθηκε **στο 23,4%** από 17% που ήταν τον Αύγουστο του 2010.
- Κρισιμότερη παρουσιάζεται η κατάσταση στην οδό Σταδίου, όπου καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό, περίπου **33,8%**.
- Ακολουθεί η οδός Ακαδημίας με το 24,6% των καταστημάτων να είναι κλειστά, ενώ **στην Ερμού η αναλογία φτάνει στο 24,3%**.

- Παρ όλα αυτά, από τις ποιοτικές διαφορές του κάθε εμπορικού δρόμου προκύπτουν κάποια επιπλέον συμπεράσματα. Η οδός Πατησίων εμφανίζει ένα ποσοστό της τάξης του 20,6%, σχετικά μικρότερο προς το αντίστοιχο του συνόλου της Αθήνας, με κύριο χαρακτηριστικό τη συνύπαρξη παραδοσιακών και σύγχρονων δραστηριοτήτων. Παρ όλα αυτά, η Πατησίων λόγω του μεγάλου μήκους του εμπορικού δρόμου, παρουσιάζει **διαφορετική εικόνα ανά εμπορικό τετράγωνο, με το ποσοστό να αυξάνεται ορισμένες φορές έως και το 30%**.
- Στην Ν. Ιωνία και συγκεκριμένα στην Λεωφόρο Ηρακλείου η οποία εξυπηρετεί τρεις κατά σειρά περιοχές (Ν. Ηράκλειο, Ν. Ιωνία, Πευκάκια) η εικόνα εμφανίζεται σε πρώτη ανάγνωση καλύτερη από το Κέντρο της Αθήνας με το ποσοστό να φτάνει στο 17,8% αλλά έχει επιδεινωθεί σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2010. Παρόμοια είναι η κατάσταση στην περιοχή του Αμαρουσίου, όπου ενώ παρουσιάζεται οριακή αύξηση σε σύγκριση με την καταγραφή του Αυγούστου, παραμένει από τις περιοχές με την χαμηλότερη συγκέντρωση κλειστών επιχειρήσεων.
- Στην περιοχή της Κηφισιάς, στο σύνολο πέντε εμπορικών δρόμων που εξετάστηκαν, το ποσοστό φτάνει περίπου το 21,0% ενώ πριν από έξι μήνες ήταν στο 12%.
- Ο εμπορικός δρόμος της Θησέως στην περιοχή της Καλλιθέας εμφανίζει ποσοστό της τάξης του 16,8%.
- Το Χαλάνδρι παρουσιάζει μια υψηλή συγκέντρωση «λουκέτων» στο σύνολο των κεντρικών εμπορικών δρόμων (Παπανδρέου, Αγία Παρασκευή και Χαιμαντά) με ένα ποσοστό της τάξης του 22%.
- Ο Πειραιάς παρουσιάζει αντίστοιχη εικόνα με όλες τις άλλες περιοχές -20,6% των καταστημάτων στους κεντρικούς δρόμους είναι κλειστά.

Επιπτώσεις

Οι επιπτώσεις από το κλείσιμο των επιχειρήσεων είναι πολλαπλές. Σοβαρότερη η αύξηση της **Ανεργίας**. Από προηγούμενη έρευνα της ΕΣΕΕ προέκυψε ότι θα χαθούν συνολικά περί τις 100.000 θέσεις στο εμπόριο όπως άλλωστε επιβεβαιώνεται και από την πρόσφατη εκτίναξη της ανεργίας στο 15%.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Καταγραφή στο σύνολο των περιοχών της Αττικής (Κέντρο Αθήνας, Κολωνάκι, Μαρούσι, Ν. Ιωνία, Κηφισιά, Χαλάνδρι, Καλλιθέα, Πειραιάς)		
Σύνολο καταστημάτων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Ποσοστό
5.982	1.230	20,6%
Αναλογία Αύγουστος 2010 κέντρο Αθήνας		14.8%

Κέντρο Αθήνας (Πατησίων, Ερμού, Πανεπιστημίου, Σταδίου, Ακαδημίας, Σόλωνος, Τρικούπη, Μπενάκη, Θεμιστοκλέους)		
Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
2.770	649	23,4%
Αναλογία Αύγουστος 2010 κέντρο Αθήνας		17,1%

Κολωνάκι (Σκουφά, Τσακάλωφ, Π. Ιωακείμ)		
Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
263	49	18,3%
Αναλογία Αύγουστος 2010		11,7%

Ν. Ιωνία (Λεωφόρος Ηρακλείου)		
Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
523	93	17,8%
Αναλογία Αύγουστος 2010		14,7%

Μαρούσι (Ερμού, Πλαστήρα, Αγ. Δημητρίου)		
Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
200	34	17,0%
Αναλογία Αύγουστος 2010		16,3%

Κηφισιά (Παπαδιαμάντη - Αργυροπούλου, Παναγίτσας, Λεβίδου, Κολοκοτρώνη, Κασσαβέτη)		
Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
267	56	21,0%
Αναλογία Αύγουστος 2010		11,8%

Χαλάνδρι (Χαιμαντά, Αγίας Παρασκευής, Ανδ. Παπανδρέου)

Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
462	103	22,3%
Αναλογία Αύγουστος 2010		17,0%

Καλλιθέα (Θησέως)

Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
440	74	16,8%
Αναλογία Αύγουστος 2010		13,5%

Πειραιάς (Σωτήρος, Τσαμαδού, Κολοκοτρώνη, Φίλωνος Γεωργίου, Ηρ. Πολυτεχνείου, Βασιλέως Γεωργίου, Εθν. Αντιστάσεως, Ελ. Βενιζέλου, Καρ. Δημητρίου, Νοταρά)

Σύνολο επιχειρήσεων	Σύνολο κλειστών καταστημάτων	Αναλογία
1057	172	16,2%
Αναλογία Αύγουστος 2010		11,0%

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ				
	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011		
	ΑΝΑΛΟΓΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧ.	ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΕΠΙΧ.	ΑΝΑΛΟΓΙΑ
Α Θ Η Ν Α				
ΕΡΜΟΥ	15,0%	272	66	24,3%
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ	15,0%	199	49	24,6%
ΠΑΝ/ΜΙΟΥ	20,5%	290	54	18,6%
ΣΤΑΔΙΟΥ	24,6%	317	107	33,8%
ΠΑΤΗΣΙΩΝ	14,8%	899	186	20,7%
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ	-	137	19	13,8%
ΕΜ.ΜΠΕΝΑΚΗ	-	163	38	23,3%
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ	-	280	83	29,6%
ΣΟΛΩΝΟΣ	-	213	47	22,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΑΣ	17,1%	1977	462	23,4%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΗΝΑΣ (ΜΕ ΝΕΕΣ ΟΔΟΥΣ)	-	2770	649	23,4%
ΣΚΟΥΦΑ	5,7%	106	18	17,0%
ΤΣΑΚΑΛΩΦ	21,6%	69	20	29,0%
ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ	14,0%	88	11	12,5%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΛΩΝΑΚΙ	12,5%	263	49	18,6%
Κ Α Λ Λ Ι Θ Ε Α				
ΘΗΣΕΩΣ - ΣΥΝΟΛΟ	13,5%	440	74	16,8%
Μ Α Ρ Ο Υ Σ Ι				
ΕΡΜΟΥ	9,6%	70	4	5,7%
ΠΛΑΣΤΗΡΑ	31,0%	49	14	28,5%
ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	13,5%	81	16	19,7%
ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΡΟΥΣΙ	16,3%	200	34	17,0%
Ν Ε Α Ι Ω Ν Ι Α				
Ν.ΙΩΝΙΑ - ΣΥΝΟΛΟ	14,7%	523	93	17,8%
Χ Α Λ Α Ν Δ Ρ Ι				
ΧΑΙΜΑΝΤΑ	8,5%	151	39	26%
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	19,6%	158	31	19,6%
ΑΝΔ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟ	19,4%	153	33	21,6%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ	17,0%	462	103	22,3%
Κ Η Φ Ι Σ Ι Α				
ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ -	7,1%	64	11	17,2%

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ				
ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ	12,5%	20	2	10%
ΛΕΒΙΔΟΥ	12,9%	39	9	23,1%
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ	22,2%	94	28	29,7%
ΚΑΣΣΑΒΕΤΗ	10,0%	50	6	12,0%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΗΦΙΣΙΑ	11,8%	267	56	21,0%
Π Ε Ι Ρ Α Ι Α Σ				
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΙΡΑΙΑ	11%	607	98	16,1%
ΜΕ ΝΕΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥ ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΙΡΑΙΑ	-	1057	172	16,2%
Α Τ Τ Ι Κ Η				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΤΙΚΗΣ	14,8%	5982	1230	20,6%